

ส่วนที่ ๑

บทนำ

๑. ที่มา

๑.๑ รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ หมวด ๖ แนวนโยบายแห่งรัฐ มาตรา ๖๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลเพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว มาตรา ๗๒ (๔) กำหนดให้รัฐดำเนินการเกี่ยวกับที่ดิน ทรัพยากรน้ำ และพลังงาน ดังนี้ จัดให้มีทรัพยากรน้ำที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการอุปโภคบริโภคของประชาชน รวมทั้งการประกอบเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการอื่น ประกอบกับมาตรา ๗๓ กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มีมาตรการหรือกลไกที่ช่วยให้เกษตรกรประกอบเกษตรกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลผลิตที่มีปริมาณและคุณภาพสูง มีความปลอดภัย โดยใช้ต้นทุนต่ำและสามารถแข่งขันในตลาดได้ และพึงช่วยเหลือเกษตรกรผู้ยากไร้ให้มีที่ทำกินโดยการปฏิรูปที่ดินหรือวิธีอื่นใด มาตรา ๗๕ กำหนดให้รัฐพึงจัดระบบเศรษฐกิจให้ประชาชนมีโอกาสได้รับประโยชน์จากความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจไปพร้อมกันอย่างทั่วถึง เป็นธรรม และยั่งยืน สามารถพึ่งพาตนเองได้ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง ขจัดการผูกขาดทางเศรษฐกิจที่ไม่เป็นธรรม และพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของเศรษฐกิจของประชาชนและประเทศ โดยรัฐพึงส่งเสริม สนับสนุน คุ้มครอง และสร้างเสถียรภาพให้แก่ระบบสหกรณ์ประเภทต่าง ๆ และกิจการวิสาหกิจขนาดย่อมและขนาดกลางของประชาชนและชุมชน และมาตรา ๗๖ กำหนดให้รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค ส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือและช่วยเหลือกันในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะและการใช้จ่ายเงินงบประมาณมีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชน ให้เกิดความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ

๑.๒ ยุทธศาสตร์เกษตรและสหกรณ์ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๗๙) มุ่งในการเสริมจุดแข็งและแก้ไขจุดอ่อนให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตรในระยะยาว เพื่อบรรลุวิสัยทัศน์ “เกษตรกรรมมั่นคง ภาคการเกษตรมั่งคั่ง ทรัพยากรการเกษตรยั่งยืน” โดยสร้างความเข้มแข็งให้กับเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและยกระดับมาตรฐานสินค้าเกษตร เพิ่มความสามารถในการแข่งขันภาคการเกษตรด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม บริหารจัดการทรัพยากรการเกษตรและสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุลและยั่งยืน และพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

๑.๓ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ ซึ่งมีวัตถุประสงค์หลัก คือ “เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น อย่างทั่วถึง และยั่งยืน” และกำหนดทิศทางการพัฒนาของแผน คือ การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการซ่อมและเสริมรากฐานให้มั่นคงควบคู่ไปกับการสร้างความพร้อมและโอกาสสำหรับอนาคต ประกอบกับทิศทาง (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕) กำหนดวิสัยทัศน์การพัฒนาภาคการเกษตร คือ “เกษตรกรรมมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกษตรไทยสู่เกษตรสมัยใหม่ที่ยั่งยืน ปลอดภัย และแข่งขันได้ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม” โดยมุ่งปรับโครงสร้างภาคการเกษตรจากการผลิตเชิงปริมาณสู่การผลิตที่เน้นประสิทธิภาพ มูลค่าเพิ่มและความยั่งยืน ภายใต้บริบทการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจโลกสภาพภูมิอากาศ เทคโนโลยีดิจิทัล และโครงสร้างประชากร อย่างไรก็ตามเนื่องจาก (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ และ (ร่าง) กรอบแผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ ยังอยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาให้ความเห็นชอบตามขั้นตอนของกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้อง การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ฉบับนี้ จึงอ้างอิงกรอบแนวทางตามร่างดังกล่าวเป็นหลัก และจะมีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสาระสำคัญของแผนที่ได้รับ

ความเห็นชอบอย่างเป็นทางการต่อไป ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยืดหยุ่นในการบริหารจัดการ และคงไว้ซึ่งความสอดคล้องเชิงยุทธศาสตร์ในทุกระดับ

๒. ทิศทาง นโยบาย และยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์

เพื่อให้การจัดทำแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ จึงกำหนดกรอบแนวคิดหลักในการจัดทำแผนฯ โดยมุ่งเน้นให้มีความเชื่อมโยงสอดคล้องกับนโยบาย ยุทธศาสตร์ และแผนพัฒนาในระดับต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรและสหกรณ์ ดังนี้

๒.๑ ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๘๐) กำหนดวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ประกอบด้วย ๖ ยุทธศาสตร์ ดังนี้

- ๑) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง
- ๒) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (หลัก)
- ๓) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์
- ๔) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม
- ๕) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
- ๖) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โดยมีเป้าหมายการพัฒนาประเทศ คือ “ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน” โดยยกระดับศักยภาพของประเทศในหลากหลายมิติ พัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ สร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมีภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย

- ๑) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย
- ๒) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้
- ๓) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ
- ๔) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม
- ๕) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ
- ๖) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ

๒.๒ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (๓) ประเด็นการเกษตร (พ.ศ.๒๕๖๑-๒๕๘๐) ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม เป็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ได้มีการแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความสอดคล้องกับบริบทและสถานการณ์ในการพัฒนาประเทศที่เป็นปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับผลิตภัณท์มวลรวมภายในประเทศสาขาเกษตร และเพิ่มผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรอย่างเป็นระบบ ควบคู่กับการเสริมสร้างความมั่นคงทางอาหาร การยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของเกษตรกร ตลอดจนการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน การดำเนินการมุ่งเน้นการปรับโครงสร้างภาคเกษตรจากการผลิตเชิงปริมาณไปสู่การผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณท์เกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยอาศัยศักยภาพด้านอัตลักษณ์พื้นถิ่น ความหลากหลายทางชีวภาพ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ ตลอดจนการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานอย่างครบวงจร ตั้งแต่กระบวนการผลิต การแปรรูป การตลาด การบริโภค ไปจนถึงระบบโลจิสติกส์ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและความเชื่อมโยงอย่างบูรณาการ ทั้งนี้ แผนดังกล่าวมีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติในด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม การเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการ

ปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมุ่งหมายให้การพัฒนาภาคเกษตรเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนในระยะยาวประกอบด้วย ๖ แผนย่อย โดยสรุป ดังนี้

๒.๒.๑ แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ด้วยการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญา นวัตกรรมและเทคโนโลยีการพัฒนาระบบการผลิตและบรรจุภัณฑ์ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพมาตรฐานที่ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่หลากหลาย

๒) ส่งเสริมการพัฒนาและยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

๓) สร้างอัตลักษณ์หรือนำเสนอเรื่องราวเกี่ยวกับแหล่งกำเนิดให้กับสินค้า รวมทั้งการสร้าง ความแตกต่างและโดดเด่นของสินค้าในแต่ละท้องถิ่น และสร้างตราสินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น ตลอดจนเชื่อมโยงไปสู่ภาคการผลิตอื่น

เป้าหมาย สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๒ แผนย่อยเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการบริหารจัดการฐานทรัพยากรทางเกษตรและระบบการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และส่งเสริมการผลิตในระบบเกษตรกรรมยั่งยืน

๒) พัฒนาระบบคุณภาพมาตรฐานความปลอดภัยและระบบการตรวจรับรองคุณภาพจากสถาบันที่มีความน่าเชื่อถือในระดับต่างๆ พัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหาร และพัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๓) ส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกร ชุมชน ท้องถิ่น รวมถึงผู้ประกอบการ ให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้า

๔) สร้างความตระหนักรู้ของผู้ผลิตและผู้บริโภคถึงความสำคัญของความปลอดภัย และการส่งเสริมด้านการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย

๕) สนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน ควบคุมการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

ตัวชี้วัด ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร

๒.๒.๓ แผนย่อยเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) สนับสนุนการใช้ประโยชน์จากการอนุรักษ์ทรัพยากรชีวภาพ พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และเชื้อจุลินทรีย์

๒) ส่งเสริมและสนับสนุนการผลิต การแปรรูป และการพัฒนาสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ ยกย่องให้เกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และสนับสนุนให้มีการนำวัตถุดิบเหลือทิ้งทางการเกษตรมาใช้ในอุตสาหกรรมและพลังงานที่เกี่ยวข้องกับชีวภาพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓) ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรให้เป็นพืชเศรษฐกิจตามความเหมาะสมของสภาพแวดล้อมในแต่ละพื้นที่ มุ่งแปรรูปเพื่อป้อนในอุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร สินค้าประเภทโภชนาภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ประเภทเวชสำอาง และผลิตภัณฑ์กลุ่มเครื่องสำอาง

๔) ส่งเสริมการทำการตลาดผ่านการสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์จากเกษตรชีวภาพ ตลอดจนประโยชน์และสรรพคุณของสมุนไพรไทย

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ

๒.๒.๔ แผนย่อยเกษตรแปรรูป ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาและใช้วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่เชื่อมโยงไปสู่กระบวนการแปรรูปในอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เกี่ยวข้อง

๒) ส่งเสริมการแปรรูปโดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม รวมถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพในการแปรรูป สร้างความแตกต่าง และเพิ่มมูลค่าในผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร

๓) สนับสนุนการนำเทคโนโลยี นวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการผลิตหลังการเก็บเกี่ยวและการแปรรูป

๔) ส่งเสริมการสร้างตราสินค้า และขยายช่องทางการตลาดด้วยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสร้างเครื่องหมายทางการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมาย สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๕ แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) ส่งเสริมการพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เครื่องจักรกลและอุปกรณ์การเกษตร รวมทั้งเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตรแห่งอนาคต

๒) พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การจัดการภาคเกษตรที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม องค์ความรู้ด้านการผลิตและการตลาด การใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอวกาศและภูมิสารสนเทศ เทคโนโลยีดิจิทัล ฐานข้อมูลสารสนเทศทางการเกษตรต่างๆ

๓) สนับสนุนและส่งเสริมการทำการเกษตรฟาร์มอัจฉริยะ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลในการวางแผนการปรับเปลี่ยนกระบวนการผลิตสินค้าที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด

เป้าหมายที่ ๑ สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๒.๖ แผนย่อยการพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร ประกอบด้วยแนวทางการพัฒนา ดังนี้

๑) เพิ่มประสิทธิภาพและการจัดการฐานทรัพยากรทางการเกษตร อนุรักษ์และรักษาฐานทรัพยากรทางการเกษตรที่สำคัญ การคุ้มครองที่ดินการเกษตร การจัดการน้ำเพื่อการเกษตรและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ ตลอดจนใช้ประโยชน์จากฐานข้อมูลทรัพยากรทางการเกษตร และการบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม

๒) สร้างความมั่นคงด้านอาหารให้กับครัวเรือนเกษตรกรและชุมชน สนับสนุนให้ชุมชนทางการเกษตรของท้องถิ่น ส่งเสริมการทำการเกษตรตามหลักการปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง สนับสนุนให้หน่วยงานของรัฐหรือท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทดำเนินการให้เกิดความมั่นคงด้านอาหารในมิติต่างๆ รวมถึงการดูแลโภชนาการของประชาชนในทุกช่วงวัย สร้างเสถียรภาพด้านรายได้ของเกษตรกรและประชาชน การมีมาตรการรองรับสำหรับผู้มีรายได้น้อยให้สามารถเข้าถึงสินค้าเกษตรและอาหารได้อย่างทั่วถึง และการติดตามการเปลี่ยนแปลงของราคาอาหาร และผลกระทบ

๓) พัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ และการเฝ้าระวังและเตือนภัยสินค้าเกษตร ส่งเสริมให้มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศการเกษตรที่มีมาตรฐานและครบวงจร ทั้งเรื่องเกษตรกร ข้อมูล อุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตรที่มุ่งเน้นการตลาดนำการผลิต ข้อมูลพื้นที่เกษตรกรรม ข้อมูลมูลค่าสินค้าเกษตร การพัฒนาระบบติดตามเฝ้าระวังและวางระบบเตือนภัย กลไกการจัดการปัญหาที่อาจเกิดขึ้นกับสินค้าเกษตร และผลิตภัณฑ์ในมิติต่างๆ ทั้งในด้านอุปสงค์และอุปทาน รวมทั้งให้เกษตรกรและผู้ใช้ประโยชน์สามารถเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย ตลอดจนเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ วิเคราะห์แนวโน้มการผลิตสินค้าเกษตร

๔) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเชื่อมโยงไปถึงผู้ประกอบการ ภาคเอกชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการพัฒนาด้านการผลิตและด้านการตลาดของสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ สนับสนุนการขยายเครือข่ายธุรกิจของวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ สนับสนุนให้มีโอกาสในการเข้าถึงแหล่งทุนภายใต้เงื่อนไขที่ผ่อนปรนมากขึ้น และมีกลไกในการดูแลให้เกษตรกรได้รับประโยชน์จากการรวมกลุ่มและการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอย่างแท้จริง

๕) วิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมสนับสนุนภาคเกษตร สนับสนุนและส่งเสริมการวิจัยพื้นฐาน รวมถึงการวิจัยเชิงประยุกต์ในด้านต่างๆ พัฒนาศักยภาพเกษตรกรในการเข้าถึงองค์ความรู้และเทคโนโลยีด้านการผลิตและการตลาด เทคโนโลยีดิจิทัล และข้อมูลสารสนเทศ

๖) พัฒนาคุณภาพมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ ยกระดับการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์ให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือกลุ่มผู้บริโภค จัดให้มีระบบการตรวจรับรองคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตรอย่างเพียงพอ มีขั้นตอนการตรวจสอบที่รวดเร็ว และมีราคาเหมาะสม รวมถึงการวางระบบตรวจสอบย้อนกลับ

๗) ส่งเสริมด้านการตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์การเกษตร โดยใช้เทคโนโลยีและเครื่องมือต่างๆ ในการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกษตรในรูปแบบต่างๆ

๘) อำนวยความสะดวกทางการค้าและพัฒนาระบบโลจิสติกส์การเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการทางการค้าและอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบการให้มีความรวดเร็วและไม่เป็นภาระค่าใช้จ่ายในการทำธุรกรรมทางการค้า และเตรียมความพร้อมของสถานที่เก็บรวบรวม/รักษาคุณภาพสินค้าและผลิตภัณฑ์เกษตรที่ได้คุณภาพและมาตรฐาน

เป้าหมายที่ ๑ ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายที่ ๒ สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ตัวชี้วัด สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน (เฉลี่ยร้อยละ)

๒.๓ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

สืบเนื่องจากแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕) กำลังจะสิ้นสุดระยะเวลาการบังคับใช้ในเดือนกันยายน พ.ศ. ๒๕๖๕ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จึงได้ดำเนินการยกร่างกรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๖๕ - ๒๕๖๙)

- ๒๕๗๕) เพื่อเป็นแผนระดับ ๒ ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศให้มีความต่อเนื่องและสอดคล้องกับ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๔ จัดทำขึ้นภายใต้สถานการณ์โลกและ ภายในประเทศที่มีความผันผวนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ไม่ว่าจะเป็นการก้าวเข้าสู่สังคมสูงวัย ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีแบบก้าวกระโดด และความท้าทายด้านภูมิรัฐศาสตร์และสิ่งแวดล้อม โดยมุ่งเน้น การปรับเปลี่ยนแนวทางการพัฒนาจากการแก้ปัญหาเฉพาะหน้า สู่การจัดโครงสร้างพื้นฐานและกลไกเชิงระบบ ภายใต้แนวคิดหลัก (Theme) คือ “การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการซ่อมและเสริมรากฐาน เพื่อสร้างอนาคต” ทั้งนี้ ปัจจุบันยังอยู่ในระหว่างการดำเนินกระบวนการจัดทำแผนให้แล้วเสร็จเพื่อให้ แผนพัฒนาฯ ดังกล่าวเป็นแผนที่เกิดจากกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วนอย่างแท้จริง สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้กำหนดให้มีการรับฟังความคิดเห็นจากประชาชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรวบรวมข้อมูล ข้อเสนอแนะ และสร้างแนวร่วมในการขับเคลื่อนประเทศสู่ เป้าหมายการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ที่มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ในระยะต่อไป โดยสรุปสาระสำคัญของ (ร่าง) กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕)

๑. วัตถุประสงค์

เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้นอย่างทั่วถึง และยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับคุณภาพ การเติบโตที่ ลดความเปราะบางและไม่เพิ่มความเหลื่อมล้ำ ซึ่งได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาหลัก ดังนี้

๑) เศรษฐกิจขยายตัวสูงขึ้น จากการยกระดับผลิตภาพการผลิตและบริการผ่านการลงทุน ในเทคโนโลยีและนวัตกรรม การยกระดับคุณภาพและทักษะฝีมือแรงงาน และการเพิ่มขีดความสามารถในการ แข่งขันของภาคธุรกิจ

๒) ประชาชนมีส่วนร่วมและได้รับประโยชน์จากการขยายตัวทางเศรษฐกิจอย่างทั่วถึง ความเหลื่อมล้ำลดลงในทุกมิติ โดยประชาชนทุกกลุ่มมีโอกาสในการทำงาน มีรายได้ที่มั่นคง และเข้าถึงระบบ สวัสดิการอย่างเป็นธรรม

๓) เศรษฐกิจเติบโตอย่างยั่งยืน ไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและ ทรัพยากรธรรมชาติเกิดสมดุลและการพัฒนาที่เชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวมระหว่างการเติบโตทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

๒. ธีมการพัฒนา (Theme)

การเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการแข่งขัน ด้วยการซ่อมและเสริมรากฐานให้มั่นคง ควบคู่ไปกับการสร้างความพร้อมและโอกาสสำหรับอนาคต ทั้งนี้ เพื่อเพิ่มความพร้อมของประเทศในการรับมือ กับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต อันจะนำไปสู่การขับเคลื่อนการเจริญเติบโตของประเทศให้มีคุณภาพมี ส่วนร่วมและยั่งยืนต่อไป

๓. หลักคตินำทาง (Guiding Principles) : ประกอบด้วย ๔ ประการ ดังนี้

๑) การมุ่งยกระดับผลิตภาพของประเทศ (Productivity)

๒) การสร้างประโยชน์อย่างทั่วถึงแก่ประชาชน (Inclusivity)

๓) การเสริมสร้างความสามารถในการปรับตัว (Adaptability) ให้พร้อมรับการ เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุกมิติ

๔) การสร้างภูมิคุ้มกันและความมั่นคง (Immunity) ให้สามารถรองรับต่อความผันผวน และแรงปะทะจากภายนอก โดยคำนึงถึงความสมดุลระหว่างความสามารถในการแข่งขัน ความร่วมมือระหว่าง ประเทศ และการพึ่งพาตนเอง

ทั้งนี้ เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดลำดับของสิ่งที่จะต้องดำเนินการ

๔. เสาหลักการพัฒนา ดังนี้

เสาหลักที่ ๑ : การพลิกโฉมโครงสร้างเศรษฐกิจ (Transform the Economy)

เสาหลักที่ ๒ : การปฏิรูปภาครัฐ (Reform the Public Sector)

เสาหลักที่ ๓ : การยกระดับทุนมนุษย์ (Upgrade Human Capital)

เสาหลักที่ ๔ : การบริหารจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน (Sustain Resources and the Environment)

เสาหลักที่ ๕ : การถ่ายทอดและลงทุนในวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม (Transfer and Invest in Research, Technology and Innovation)

๒.๔ นโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีนายอนุทิน ชาญวีรกูล นายกรัฐมนตรีแถลงต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ ๒๙ กันยายน ๒๕๖๘ สรุปสาระสำคัญ ดังนี้

๑) การปรับโครงสร้างและยกระดับภาคเกษตรกรรม (Structural Transformation)

มุ่งเน้นการเปลี่ยนผ่านภาคการเกษตรไทยให้ก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก

๑.๑) การเปลี่ยนจาก “ปริมาณ” ไปสู่ “มูลค่า”: วางรากฐานเพื่อยกระดับการผลิตที่เน้นมูลค่าเพิ่มแทนการผลิตเชิงปริมาณเพียงอย่างเดียว

๑.๒) การขับเคลื่อนเกษตรอัจฉริยะ (Smart Agriculture) : นำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อเพิ่มผลผลิต ลดความเสี่ยงจากความผันผวนของภัยธรรมชาติ และสร้างมาตรฐานความปลอดภัยของอาหารให้เป็นที่ยอมรับ

๑.๓) การพัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ : ส่งเสริมวิถีเกษตรกรรมที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเตรียมความพร้อมเกษตรกรสู่การเป็น "เกษตรกรรุ่นใหม่" ที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล

๒) นโยบายเศรษฐกิจเกษตรและการคุ้มครองผู้ผลิต มุ่งเน้นการสร้างรายได้ที่มั่นคงและแก้ปัญหาหนี้สินให้เกษตรกร

๒.๑) การบริหารจัดการราคาสินค้าเกษตร : รักษาระดับราคาผลผลิตให้อยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม ควบคู่กับการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันให้แก่เกษตรกรและชุมชน

๒.๒) การลดรายจ่ายด้วยพลังงานทางเลือก : สนับสนุนการติดตั้งระบบผลิตไฟฟ้าจากพลังงานแสงอาทิตย์ (Solar Cell) ในกิจกรรมทางการเกษตรเพื่อลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มรายได้สุทธิ

๒.๓) มาตรการโต้ตอบและรองรับผลกระทบทางการค้า : ดำเนินการเชิงรุกเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรที่ได้รับผลกระทบจากมาตรการภาษีของต่างประเทศ (โดยเฉพาะสหรัฐอเมริกา) การสกัดกั้นการสวมสิทธิ์ถิ่นกำเนิดสินค้า และการป้องกันการท่วมตลาดสินค้าเกษตรจากต่างประเทศ

๓) การจัดการทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมทางการเกษตร เน้นการสร้างภูมิคุ้มกันและความยั่งยืนในพื้นที่เกษตร

๓.๑) มาตรการแก้ปัญหา PM ๒.๕ : กำหนดมาตรการห้ามนำเข้าสินค้าเกษตรที่มีกระบวนการผลิตจากการเผาในประเทศเพื่อนบ้าน และเข้มงวดกับการลดการเผาในพื้นที่เกษตรกรรมภายในประเทศ

๓.๒) การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ : พัฒนาระบบน้ำให้มีคุณภาพและเพียงพอต่อการประกอบเกษตรกรรม พร้อมทั้งเร่งพัฒนาเครื่องมือเตือนภัยพิบัติในพื้นที่เสี่ยงเพื่อลดความสูญเสียของเกษตรกร การจัดการที่ดินทำกิน: บริหารจัดการที่ดินรัฐเพื่อให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงสิทธิในการทำกินได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ตามความเหมาะสมของสภาพพื้นที่

๔) การพัฒนาศักยภาพมนุษย์และเทคโนโลยีดิจิทัล

๔.๑) การเพิ่มทักษะ (Reskill/Upskill) : ใช้กลไกความร่วมมือระหว่างรัฐและเอกชน ในการนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาเพิ่มทักษะการเรียนรู้ใหม่ ๆ ให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงนวัตกรรมในราคาที่ยอมรับได้

๔.๒) การพัฒนารัฐบาลดิจิทัล : บูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานราชการเพื่ออำนวยความสะดวกและให้บริการแก่เกษตรกรอย่างมีประสิทธิภาพและโปร่งใส

๕) การสืบสานและต่อยอดงานพัฒนาตามแนวพระราชดำริ

๕.๑) ความยั่งยืนของทรัพยากร : รัฐบาลให้ความสำคัญกับการสืบสานและต่อยอดโครงการพระราชดำริ เพื่อเป็นแนวทางหลักในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน สิ่งจังหวัดเพชรบุรีต้องดำเนินการ จังหวัดต้องแปลงนโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้องกับกระทรวง เกษตรและสหกรณ์ ทั้ง ๕ ข้อ สู่โครงการระดับพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการตอบสนองนโยบาย เศรษฐกิจที่เน้น "คนตัวเล็ก" ผ่านการพัฒนา SMEs วิสาหกิจชุมชน และการแก้หนี้สินเกษตรกร การพัฒนา ทักษะดิจิทัล/AI/การเงินให้แก่เกษตรกร รวมถึงการส่งเสริมน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมถึง โครงการพระราชดำรินี้ในจังหวัดมาปรับใช้

๒.๕ (ร่าง) แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ (พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๕)

๑) วิสัยทัศน์ “เกษตรกรมีคุณภาพชีวิตที่ดี เกษตรไทยสู่เกษตรสมัยใหม่ที่ยั่งยืน ปลอดภัย และ แข่งขันได้ ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม”

๒) ประเด็นการพัฒนา แบ่งออกเป็น ๔ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการ เกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยแปรรูปและ การตลาด

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง

๓) ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๓.๑) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรและเกษตรแปรรูป เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ๔.๕ ต่อปี

๓.๒) ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตร เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๑.๒

๓.๓) ดัชนีความผาสุกของเกษตรกรเพิ่มขึ้น อยู่ที่ระดับ ๙๐ ภายในปี ๒๕๖๕

๓.๔) รายได้เงินสดสุทธิครัวเรือนเกษตรกร ไม่ต่ำกว่า ๕๓๗,๐๐๐ บาทต่อครัวเรือน ภายใน ปี ๒๕๖๕

๔) ประเด็นการพัฒนา/เป้าหมาย/แนวทางการพัฒนา/ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ : เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการ เกษตรให้เข้มแข็งอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย : เกษตรกรสามารถบริหารจัดการด้านการเกษตรของตนเองได้ มีรายได้ที่มั่นคง และสถาบันเกษตรกรเป็นกลไกทางธุรกิจที่เข้มแข็ง

แนวทางการพัฒนา

๑) พัฒนาทักษะให้แก่เกษตรกรอย่างทั่วถึง

๒) พัฒนาและยกระดับผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร

๓) สนับสนุนการเข้าถึงปัจจัยการผลิตทางการเกษตร

๔) เสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับสถาบันเกษตรกร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

๑) ผลผลิตแรงงานภาคการเกษตร (มูลค่า GDP ภาคเกษตร/จำนวนแรงงานภาค เกษตร) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ ต่อปี

- ๒) สัดส่วนหนี้สินต่อทรัพย์สินเกษตรลดลง ร้อยละ ... ภายในปี ๒๕๗๕
- ๓) สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งระดับ ๑ และ ๒ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๕
- ๔) จำนวนผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร เพิ่มขึ้นอย่างน้อย ปีละ ... ราย
- ๕) เกษตรกรได้รับสิทธิทำประโยชน์ในที่ดิน จำนวน ... รายต่อปี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ : ยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะ ปลอดภัย และยั่งยืน

เป้าหมาย : มีระบบการผลิตที่ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม (Smart Agriculture) สร้างผลผลิตที่ได้มาตรฐานความปลอดภัยสูง (Safety) และใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาสิ่งแวดล้อม (Sustainability)

แนวทางการพัฒนา

- ๑) พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร
- ๒) ยกระดับกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร
- ๓) ส่งเสริมและพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรมูลค่าสูง
- ๔) เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการอุปสงค์และอุปทานสินค้าเกษตร
- ๕) ยกระดับมาตรฐานและพัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับสินค้าเกษตรและอาหาร

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๑) ผลผลิตสินค้าเกษตร (พืช / ปศุสัตว์ / ประมง) ต่อหน่วยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ ๒๐ ต่อปี
- ๒) พื้นที่การเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (GAP/อินทรีย์/...) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ... ของพื้นที่เกษตรทั้งหมด

๓) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน (GAP / อินทรีย์ / ...) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ... ต่อปี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ : การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรมูลค่าสูงด้วยการแปรรูปและการตลาด

แนวทางการพัฒนา

- ๑) ยกระดับการแปรรูปสินค้าเกษตรจากขั้นต้นสู่อุตสาหกรรมเกษตรมูลค่าสูง
- ๒) การตลาดเชิงรุก
- ๓) พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรเอกลักษณ์ไทย

ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย

- ๑) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและอาหาร เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ... ต่อปี
- ๒) มูลค่าการส่งออกสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ... ต่อปี
- ๓) ดุลการค้าสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์เกินดุลเพิ่มขึ้น เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ ... ต่อปี

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ : การพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรเพื่อความมั่นคง

เป้าหมาย : ภาคการเกษตรใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด โครงสร้างพื้นฐาน

ครอบคลุม และประเทศมีความมั่นคงทางด้านอาหาร

แนวทางการพัฒนา

- ๑) การอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ
- ๒) การสร้างความมั่นคงด้านอาหาร
- ๓) การพัฒนาระบบโลจิสติกส์สินค้าเกษตรครบวงจร
- ๔) การพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศทางการเกษตร
- ๕) การส่งเสริมและต่อยอดการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตร

- ๖) การพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ
- ๗) การพัฒนาทุกระดับให้เอื้อต่อการพัฒนาภาคการเกษตร
- ๘) ควบคุมดูแลการลักลอบนำเข้าและการสวมสิทธิ์สินค้าเกษตรอย่างเป็นระบบ
ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย
- ๑) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกทางการเกษตรลดลงร้อยละ ภายในปี ๒๕๗๕
- ๒) พื้นที่เกษตรเข้าถึงแหล่งน้ำชลประทานเพิ่มขึ้น (รวมนอกและในเขตชลประทาน)

จำนวน ... ไร่ ภายในปี ๒๕๗๕

๓) พื้นที่เกษตรกรรมได้รับการบริหารจัดการด้วยเทคโนโลยีด้านการพัฒนาที่ดินให้เกิด
ความสมดุลและยั่งยืน ไม่น้อยกว่า... ล้านไร่ ภายในปี ๒๕๗๕

๔) สัดส่วนงานวิจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมด้านการเกษตรที่มีการนำไปใช้ประโยชน์
เทียบกับงานวิจัยที่แล้วเสร็จ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๓๐

๕) ความมั่นคงทางอาหารในระดับบุคคลลดลงน้อยกว่าร้อยละ ... ในปี ๒๕๗๕

แผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครปฐม มีความเชื่อมโยงกับกรอบ
แผนปฏิบัติการด้านการเกษตรและสหกรณ์ พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ อย่างมีนัยสำคัญ โดยมุ่งขับเคลื่อนการพัฒนา
ภาคการเกษตรของจังหวัดให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศที่เน้นการยกระดับขีดความสามารถใน
การแข่งขัน การเพิ่มผลิตภาพ การสร้างมูลค่าเพิ่ม และการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้วิสัยทัศน์ที่มุ่งให้เกษตรกรรม
คุณภาพชีวิตที่ดี เกษตรไทยก้าวสู่เกษตรสมัยใหม่ที่มั่นคง ปลอดภัย และแข่งขันได้ ขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี
และนวัตกรรม

สำหรับจังหวัดนครปฐม การจัดทำแผนดังกล่าวจึงควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาเกษตรกร
และสถาบันเกษตรกรให้มีความเข้มแข็ง การยกระดับการผลิตสู่เกษตรอัจฉริยะและเกษตรปลอดภัย การสร้าง
มูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรผ่านการแปรรูปและการตลาด ตลอดจนการพัฒนาระบบนิเวศทางการเกษตรที่เอื้อ
ต่อการผลิตอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน ซึ่งสอดคล้องกับแนวทางหลักของกรอบแผนปฏิบัติการฯ ที่มุ่ง
เสริมสร้างศักยภาพเกษตรกร ยกระดับการผลิต พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางการเกษตร และสร้างความมั่นคง
ทางอาหาร

๒.๖ นโยบายสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

แนวทางการดำเนินงานขับเคลื่อนงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตามนโยบายรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ) เมื่อวันที่ ๔ เมษายน ๒๕๖๙ ดังนี้

นโยบายหลัก “เกษตรนวัตกรรม เพื่อความยั่งยืนเกษตรกรไทย” ๕ ด้าน

ด้านที่ ๑ ยกระดับการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม

การปรับเปลี่ยนจากการทำเกษตรแบบดั้งเดิมไปสู่การใช้ Big Data ร่วมกับเทคโนโลยีดิจิทัล และ AF
เพื่อทำการผลิตแบบแม่นยำ ผลักดันผู้ให้บริการทางการเกษตรระดับชุมชน เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงเครื่องจักรกล
ทางการเกษตรอย่างทั่วถึง ซึ่งช่วยลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต เพิ่มคุณภาพมาตรฐานให้สูงขึ้น และรับมือกับการ
เปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมาย

ยกระดับการผลิตภาคเกษตรของไทยให้เข้าสู่ระบบการผลิตที่ใช้วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และ
นวัตกรรมอย่างเป็นรูปธรรม โดยทำให้เกษตรกร สหกรณ์ และผู้ให้บริการทางการเกษตรสามารถเข้าถึง และใช้
เทคโนโลยีที่เหมาะสมกับพื้นที่และสินค้าได้จริง ซึ่งจะนำไปสู่การลดต้นทุนการผลิต เพิ่มผลผลิตต่อหน่วยเพิ่ม
คุณภาพมาตรฐาน และเพิ่มความสามารถในการปรับตัวต่อความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศ รองรับ
เปลี่ยนผ่านสู่การผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและสอดคล้องกับแนวโน้มเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ

แนวทางการดำเนินงาน

๑) ปรับปรุงกระบวนการขึ้นทะเบียนและขออนุญาตใช้งานเทคโนโลยีให้มีความรวดเร็วและโปร่งใสเพื่ออำนวยความสะดวกให้เกษตรกรและเทคโนโลยีใหม่สามารถเข้าสู่ตลาดและนำไปใช้ประโยชน์ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๒) พัฒนาระบบมาตรฐานกลางและฐานข้อมูลสารสนเทศ เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและแม่นยำ

๓) ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ช่วยลดต้นทุนและเพิ่มผลกำไร เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรเกิดการนำไปปฏิบัติและใช้งานจริงอย่างเป็นรูปธรรม

๔) พัฒนาผู้ให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Provider: ASP) เพื่อเป็นกลไกสำคัญในการกระจายเทคโนโลยีสู่พื้นที่ ผ่านรูปแบบการเช่าหรือแบ่งปันการใช้งานเพื่อแก้ไขปัญหาข้อจำกัด ด้านเงินทุนของเกษตรกรรายย่อย

๕) เชื่อมโยงและสนับสนุนกลไกด้านการเงิน เพื่อเพิ่มขีดความสามารถและเสริมสภาพคล่องในการดำเนินงานให้แก่ผู้ประกอบการ ผู้ให้บริการทางการเกษตร และเกษตรกร

ตัวชี้วัดหลัก

๑) จำนวนเกษตรกร สหกรณ์ หรือ ผู้ให้บริการทางการเกษตร (ASP) ที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพิ่มขึ้น

๒) ต้นทุนการผลิตต่อหน่วยลดลง หรือผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้นในกลุ่มเป้าหมาย

๓) จำนวนเทคโนโลยีหรือบริการเทคโนโลยีใหม่ที่เข้าสู่ตลาดและใช้งานได้จริงเพิ่มขึ้น

ด้านที่ ๒ เพิ่มรายได้เกษตรกร

การยกระดับรายได้และความมั่นคงของเกษตรกร ผ่านการแปรรูปสินค้าเกษตรเพื่อเพิ่มมูลค่าสู่ห่วงโซ่สินค้าเกษตรมูลค่าสูง พร้อมส่งเสริมการปรับตัวรองรับกติกาการค้าและมาตรฐานสากล เพื่อขยายโอกาสและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน

เป้าหมาย

เพิ่มรายได้สุทธิและความมั่นคงทางเศรษฐกิจของเกษตรกรอย่างยั่งยืน โดยยกระดับความสามารถของเกษตรกรในการบริหารต้นทุน การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การเพิ่มมูลค่าสินค้า การเข้าถึงตลาดมูลค่าสูง และการสร้างโอกาสใหม่ในเศรษฐกิจสีเขียวและเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำ ตลอดจนเสริมสภาพคล่องความสามารถในการรับมือความเสี่ยง และฐานะทางการเงินของครัวเรือนเกษตรกร ให้สามารถดำรงอาชีพเกษตรได้อย่างมั่นคงและแข่งขันได้ในระยะยาว

แนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริมการบริหารจัดการฟาร์มแบบแม่นยำ และการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่าสูงสุด เพื่อลดต้นทุนการผลิตต่อหน่วยอย่างเป็นรูปธรรม

๒) สนับสนุนการรวมกลุ่มเพื่อดำเนินการแปรรูป คัดแยกมาตรฐาน และจำหน่ายผลผลิตสู่ตลาดโดยตรง เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้า

๓) เตรียมความพร้อมด้านมาตรฐานสิ่งแวดล้อมและระบบการเกษตรคาร์บอนต่ำ เพื่อยกระดับสินค้าเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานสีเขียวและขยายโอกาสทางการค้า

๔) จัดทำระบบเตือนภัยล่วงหน้า พร้อมทั้งพัฒนาเครื่องมือบริหารความเสี่ยง เพื่อสร้างภูมิคุ้มกัน และบรรเทาผลกระทบที่เกิดจากภัยพิบัติ

๕) สนับสนุนสินเชื่อตามฤดูกาลและระบบสินเชื่อเพื่อชะลอการขายผลผลิต เพื่อป้องกันปัญหาการเร่งจำหน่ายสินค้าในช่วงที่ตลาดมีราคาตกต่ำ

๖) ปรับปรุงโครงสร้างหนี้และรูปแบบการให้สินเชื่อ ให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับรอบการเกิดรายได้ของเกษตรกร

ตัวชี้วัดหลัก

- ๑) สัดส่วนเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีรายได้สุทธิเพิ่มขึ้น
- ๒) สัดส่วนเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายมีต้นทุนต่อหน่วยลดลงหรือกำไรสุทธิเพิ่มขึ้น
- ๓) สัดส่วนเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายเข้าถึงตลาดมูลค่าสูงหรือห่วงโซ่อุปทานใหม่เพิ่มขึ้น

ด้านที่ ๓ พัฒนาศักยภาพเกษตรกร

การยกระดับทักษะเกษตรกรทุกระดับด้วยวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และการจัดการบัญชี ผ่านกระบวนการ Reskill และ Upskill พร้อมส่งเสริมการรวมกลุ่มเพื่อเพิ่มอำนาจต่อรอง และพัฒนาเกษตรกรที่มีศักยภาพ ผู้การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรอย่างครบวงจร

เป้าหมาย

พัฒนาศักยภาพเกษตรกรให้มีสมรรถนะ ความรู้ และทักษะที่จำเป็นต่อการใช้เทคโนโลยี การจัดการฟาร์มการบริหารธุรกิจเกษตร การรวมกลุ่ม และการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาด ทรัพยากร และสภาพภูมิอากาศ พร้อมทั้งพัฒนาสถาบันเกษตรกร เครือข่ายการเรียนรู้ และกลไกสนับสนุนในพื้นที่ ให้เป็นระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่ช่วยให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปใช้จริงและเกิดผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจอย่างเป็นรูปธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) จัดทำหลักสูตรและแนวทางการพัฒนาศักยภาพให้เหมาะสมกับเกษตรกร (Reskill และUpskill) โดยมุ่งเน้นการนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่
- ๒) พัฒนาแพลตฟอร์มรวบรวมองค์ความรู้และข้อมูลด้านการตลาด เพื่ออำนวยความสะดวกให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่ต้องการและน่าเชื่อถือได้อย่างรวดเร็ว
- ๓) พัฒนาศักยภาพสหกรณ์และสถาบันเกษตรกร ให้สามารถปฏิบัติหน้าที่เป็นศูนย์บริการข้อมูลและให้คำปรึกษาแก่เกษตรกรในระดับพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๔) สนับสนุนการสร้างเครือข่ายเกษตรกรต้นแบบเพื่อทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงในการให้คำแนะนำและส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันภายในกลุ่มเกษตรกร
- ๕) จัดทำมาตรฐานวิชาชีพสำหรับเกษตรกร ผู้ให้คำปรึกษา และวิทยากรผู้สอน เพื่อยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของระบบการถ่ายทอดองค์ความรู้
- ๖) พัฒนาระบบรับรองคุณภาพเนื้อหาและหลักสูตรเพื่อเป็นกลไกในการคัดกรองและรับประกันความถูกต้องน่าเชื่อถือของข้อมูล
- ๗) กำหนดมาตรการสนับสนุนเพื่อเป็นแรงจูงใจให้เกษตรกรเกิดความตระหนักในการพัฒนาตนเองและนำองค์ความรู้ไปประยุกต์ใช้อย่างต่อเนื่อง

ตัวชี้วัดหลัก

- ๑) สัดส่วนเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่มีสมรรถนะและทักษะใหม่เพิ่มขึ้น
- ๒) สัดส่วนเกษตรกรที่นำความรู้หรือเทคโนโลยีไปใช้หลังการพัฒนา
- ๓) สัดส่วนเกษตรกรกลุ่มเป้าหมายที่มีผลลัพธ์ทางเศรษฐกิจดีขึ้นหลังการพัฒนา

ด้านที่ ๔ ตลาดนำการผลิต

การปรับโครงสร้างการผลิตให้สอดคล้องกับตลาด พร้อมสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและระบบโลจิสติกส์ครบวงจร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มและแก้ปัญหาสินค้าราคาตกต่ำ ควบคู่กับการพัฒนาระบบเตือนภัยกลไกตลาด และปราบปรามการสวมสิทธิ์อย่างเด็ดขาด เพื่อรักษาความเชื่อมั่นและสร้างความเป็นธรรมทางการค้าอย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

ปรับโครงสร้างการผลิตและการตลาดภาคเกษตรให้สอดคล้องกับอุปสงค์ของตลาดอย่างเป็นระบบโดยทำให้การผลิต การคัดแยก การแปรรูป การเก็บรักษา การขนส่ง และการจำหน่ายสินค้าเกษตรเชื่อมโยงกับความต้องการของตลาด มาตรฐาน และโอกาสทางการค้าได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งลดอุปสรรคในห่วงโซ่อุปทาน ลดต้นทุนธุรกรรม ลดอำนาจเหนือตลาดกลางน้ำ และสร้างห่วงโซ่อุปทานมูลค่าเพิ่มหรือห่วงโซ่อุปทานใหม่ โดยเฉพาะในตลาดมูลค่าสูง ตลาดสีเขียว และตลาดคาร์บอนต่ำ เพื่อให้เกษตรกรจำหน่ายผลผลิตได้จริง มีมูลค่าสูงขึ้น และได้รับส่วนแบ่งทางเศรษฐกิจที่เป็นธรรมมากขึ้น

แนวทางการดำเนินงาน

๑) ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตให้ตรงกับความต้องการของตลาด และสอดคล้องกับความต้องการแข่งขันได้อย่างเหมาะสม

๒) ลดการผูกขาดของพ่อค้าคนกลาง โดยส่งเสริมระบบการเข้าถึงข้อมูลราคาที่โปร่งใส ควบคู่กับการสนับสนุนให้มีการจัดตั้งจุดรวบรวมผลผลิตในระดับพื้นที่

๓) ปรับลดขั้นตอนและระยะเวลาในการประเมินมาตรฐาน เพื่อเพิ่มโอกาสให้เกษตรกรสามารถยกระดับผลผลิตเข้าสู่ตลาดสินค้ามูลค่าสูงได้อย่างรวดเร็ว

๔) พัฒนาระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้ครอบคลุมตลอดห่วงโซ่อุปทาน เพื่อผลักดันสินค้าสู่กลุ่มสินค้าเพื่อโภชนาการและสุขภาพ

๕) กระตุ้นความต้องการของตลาดผ่านการสร้างความเข้มแข็งให้แบรนด์สินค้าเกษตรไทย และการนำกลไกซอฟต์แวร์ (Soft Power) มาใช้ประโยชน์ในการเพิ่มมูลค่า

๖) จัดทำระบบฐานข้อมูลและข่าวสารเพื่อใช้ในการเตือนภัยล่วงหน้า ตลอดจนพยากรณ์แนวโน้มความต้องการของตลาดในอนาคต

๗) ทบทวนและแก้ไขกฎหมายหรือระเบียบข้อบังคับที่เป็นอุปสรรค เพื่อปรับเปลี่ยนบทบาทของภาครัฐให้เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) แก่ผู้ประกอบการธุรกิจการเกษตรอย่างแท้จริง

ตัวชี้วัดหลัก

๑) สัดส่วนผลผลิตในสินค้าเกษตร พื้นที่เป้าหมาย ที่จำหน่ายได้ตรงตามความต้องการตลาดและผ่านมาตรฐานเพิ่มขึ้น

๒) มูลค่าขายต่อหน่วยหรือส่วนแบ่งมูลค่าที่เกษตรกรได้รับเพิ่มขึ้น

๓) จำนวนสินค้าเป้าหมายที่พัฒนาจากการจำหน่ายแบบเดิมไปสู่ห่วงโซ่อุปทานมูลค่าเพิ่ม หรือมีช่องทางตลาดใหม่เกิดขึ้น

ด้านที่ ๕ บริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งระบบอย่างยั่งยืน

การจัดทำแผนบริหารจัดการและกระจายน้ำระดับภูมิภาคอย่างทั่วถึง เพื่อรองรับความแปรปรวนของสภาพภูมิอากาศทั้งอุทกภัยและภัยแล้ง พร้อมพัฒนาระบบฐานข้อมูลและเตือนภัยอัจฉริยะ เพื่อสร้างความมั่นคงด้านทรัพยากรน้ำให้เกษตรกรสามารถวางแผนและลดความเสี่ยงได้อย่างยั่งยืน

เป้าหมาย

ยกระดับการบริหารความมั่นคงของประเทศอย่างเป็นระบบ โดยเชื่อมการจัดการน้ำกับการใช้ที่ดิน การวางแผนการผลิต การจัดสรรน้ำเชิงพื้นที่ การเตือนภัย และการลดความเสี่ยงจากน้ำแล้งและน้ำท่วม พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพการใช้น้ำของภาคเกษตรและพื้นที่เป้าหมาย ให้เกษตรกรและองค์กรผู้ใช้น้ำสามารถวางแผนใช้น้ำและปรับตัวได้จริง ตลอดจนเตรียมความพร้อมต่อความผันผวนของสภาพภูมิอากาศและข้อกำหนดด้านสิ่งแวดล้อมและการค้าในอนาคต

แนวทางการดำเนินงาน

๑) บริหารจัดการความต้องการใช้น้ำให้มีความสมดุลและสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนที่มีอยู่ในแต่ละพื้นที่

๒) ปรับปรุงและพัฒนาแหล่งน้ำเดิมให้สามารถรองรับการใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างบูรณาการ ทั้งในภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และการอุปโภคบริโภคของประชาชน

๓) กำหนดเขตพื้นที่เสี่ยงภัยให้ชัดเจน พร้อมทั้งเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าวเข้าสู่กระบวนการวางแผนการผลิต ทางภาคการเกษตร เพื่อป้องกันและลดความสูญเสียที่อาจเกิดขึ้น

๔) พัฒนาระบบการพยากรณ์และแจ้งเตือนภัยล่วงหน้า เพื่อให้เกษตรกรสามารถรับรู้ข้อมูล เตรียมความพร้อม และรับมือกับสถานการณ์ได้อย่างทันท่วงที

๕) สนับสนุนให้องค์กรและเครือข่ายผู้ใช้น้ำในระดับชุมชน เข้ามามีบทบาทและมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ รวมถึงการจัดสรรทรัพยากรน้ำในพื้นที่อย่างเป็นธรรม

๖) ส่งเสริมการนำเทคโนโลยีสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ เพื่อลดอัตราการสูญเสียน้ำและเพิ่มความคุ้มค่าสูงสุดในการใช้น้ำภายในแปลงเกษตร

๗) กำหนดมาตรการและแผนปฏิบัติการเชิงรุกในการเตรียมความพร้อม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาภัยพิบัติทางธรรมชาติอย่างเป็นระบบ

๘) รวบรวมและจัดเก็บข้อมูลการใช้น้ำในทุกขั้นตอนของกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร เพื่อเตรียมความพร้อมรองรับภาวะเปียบและมาตรฐานด้านสิ่งแวดล้อมระดับสากลในอนาคต

๙) ควบคุมดูแลและรักษาคุณภาพน้ำ พร้อมทั้งปกป้องฟื้นฟูระบบนิเวศทางน้ำให้ดำเนินไปควบคู่กับการจัดหาและบริหารจัดการปริมาณน้ำ

ตัวชี้วัดหลัก

๑) พื้นที่เป้าหมายมีแผนบริหารน้ำเชิงพื้นที่และดำเนินการจริงเพิ่มขึ้น (พื้นที่ที่มีการจัดทำแผนบริหารจัดการน้ำโดยอาศัยข้อมูลน้ำต้นทุน ความต้องการใช้น้ำ ความเสี่ยงของพื้นที่ และการเชื่อมโยงกับแผนการผลิตหรือการใช้ที่ดิน พร้อมทั้งมีการนำแผนดังกล่าวไปใช้ในการจัดสรรน้ำ การแจ้งเตือน การปรับแผนการผลิต หรือมาตรการลดความเสี่ยงในพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม)

๒) ประสิทธิภาพและผลผลิตภาพการใช้น้ำในพื้นที่เป้าหมายเพิ่มขึ้น

๓) ความเสียหายจากน้ำแล้ง น้ำท่วมในพื้นที่เป้าหมายลดลง

ประเด็นสำคัญที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน ๖ เรื่อง

เรื่องเร่งด่วนที่ ๑ มาตรการเพื่อรับมือสถานการณ์ตะวันออกกลาง

การส่งเสริมการใช้น้ำให้เหมาะกับพื้นที่และชนิดพืช พร้อมเร่งขยายแหล่งน้ำเข้าจากต่างประเทศ และสนับสนุนการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ทดแทน เพื่อบรรเทาความเดือดร้อนและลดต้นทุนแก่เกษตรกร

แนวทางการดำเนินงาน

๑) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการ (War Room) เพื่อเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ด้านราคา ปริมาณสำรอง แหล่งน้ำเข้า และปัญหาด้านการขนส่งอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งรายงานผลกระทบต่อสินค้าเกษตรอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นข้อมูลสนับสนุนให้ผู้บริหารสามารถตัดสินใจแก้ไขปัญหาและกำหนดนโยบาย ได้อย่างทันท่วงที

๒) เพิ่มปริมาณปุ๋ยและปัจจัยการผลิตในพื้นที่เป้าหมาย โดยมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งจัดหาและสำรองปุ๋ยให้เพียงพอต่อความต้องการในช่วงฤดูเพาะปลูก รวมทั้งดำเนินการเจรจาเพื่อจัดหาแหล่งจำหน่ายทางเลือกใหม่เพิ่มเติม

๓) สนับสนุนให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและความต้องการจริงของพืช เพื่อลดปริมาณการใช้ปุ๋ยที่เกินความจำเป็นและลดต้นทุนการผลิต พร้อมทั้งจัดให้มีหน่วยบริการตรวจวิเคราะห์ดินและให้คำแนะนำในระดับพื้นที่ เพื่อให้เกษตรกรเข้าถึงบริการได้โดยสะดวก

๔) กำหนดมาตรการช่วยเหลือเพื่อลดภาระค่าใช้จ่ายด้านพลังงานในส่วนที่ได้รับผลกระทบโดยตรงเช่น การใช้เครื่องสูบน้ำ เครื่องจักรกลทางการเกษตร และการขนส่งสินค้า ควบคู่ไปกับการส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาใช้พลังงานทดแทน เครื่องจักรกลที่ประหยัดพลังงาน และเทคโนโลยีการเกษตร สมัยใหม่

๕) บูรณาการการทำงานร่วมกับทูตเกษตร สหกรณ์ และองค์การตลาดเพื่อเกษตรกร (อ.ต.ก.) เพื่อเป็นกลไกในการเปิดตลาดทางเลือกใหม่ ตลอดจนส่งเสริมระบบการรวบรวม คัดคุณภาพ แปรรูป และจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรให้มีความเข้มแข็งเพื่อเพิ่มช่องทางการกระจายสินค้าและรองรับ ความผันผวนของตลาดต่างประเทศ

เรื่องเร่งด่วนที่ ๒ บริหารจัดการสินค้าเกษตรเพื่อการส่งออก และการบริโภคภายในประเทศ

การบูรณาการจัดทำช่องทางพิเศษ (Fast Lane) ลดขั้นตอนและระยะเวลาเพื่อเร่งแก้ปัญหาการส่งออก พร้อมผลักดันระบบตรวจสอบย้อนกลับดิจิทัล (Traceability) สร้างความเชื่อมั่นในมาตรฐานสินค้าเกษตรไทย

แนวทางการดำเนินงาน

๑) กำหนดชนิดผลไม้และด่านตรวจที่สำคัญ พร้อมทั้งออกมาตรการลดขั้นตอนทางเอกสารและบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงาน เพื่อเร่งรัดการขนส่งผลไม้สดให้รวดเร็ว

๒) พัฒนาระบบตรวจสอบย้อนกลับให้เชื่อมโยงข้อมูลตั้งแต่ระดับสวน แหล่งผลิต จุฑารวบรวมโรงคัดบรรจุจนถึงผู้ส่งออก เพื่อป้องกันการสวมสิทธิ์ การปลอมแปลงมาตรฐานสินค้า และสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้ซื้อปลายทาง

๓) พัฒนาศักยภาพสหกรณ์หรือกลุ่มเกษตรกรให้ทำหน้าที่รวบรวม คัดคัดแต่ง เก็บรักษา และเชื่อมโยงการตลาด เพื่อเพิ่มอำนาจการต่อรองให้แก่เกษตรกร และลดการพึ่งพาตลาดแบบเดิม

๔) เชื่อมโยงตลาดผลไม้และสินค้าเกษตรสดเข้ากับหน่วยงานราชการ โรงเรียน โรงพยาบาล และสถาบันต่าง ๆ เพื่อเพิ่มช่องทางการกระจายสินค้าและช่วยดูดซับผลผลิตในช่วงที่สินค้าออกสู่ตลาดพร้อมกันเป็นจำนวนมาก

เรื่องเร่งด่วนที่ ๓ บริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร

การประยุกต์ใช้ระบบบริหารจัดการน้ำอัจฉริยะเพื่อติดตามและจัดการสถานการณ์น้ำทั้งระบบพร้อมเร่งพัฒนาแหล่งน้ำและชลประทาน เพื่อเตรียมกักเก็บน้ำรับมือผลกระทบจากเอลนีโญและภัยแล้ง

แนวทางการดำเนินงาน

๑) พัฒนาระบบฐานข้อมูลน้ำ ปริมาณฝน ระดับน้ำในเขื่อน แหล่งน้ำ และพื้นที่เสี่ยงภัย ให้มีรูปแบบการรายงานที่กระชับ เพื่อนำมาใช้ประกอบการตัดสินใจบริหารจัดการน้ำในระดับจังหวัด กลุ่มน้ำและพื้นที่เพาะปลูกได้อย่างทันทั่วถึง

๒) ระบุพื้นที่ที่มีปริมาณน้ำต้นทุนต่ำ พื้นที่เสี่ยงภัยแล้ง และพื้นที่ที่ต้องการมาตรการช่วยเหลือเร่งด่วน พร้อมทั้งจัดทำแผนการใช้น้ำจัดลำดับความสำคัญในการจัดสรรน้ำ และกำหนดทางเลือกในการปรับแผนการผลิตทางการเกษตร

๓) สื่อสารข้อมูลให้เกษตรกรและองค์กรผู้ใช้น้ำในพื้นที่เสี่ยงได้รับทราบถึงข้อจำกัดด้านปริมาณน้ำเพื่อนำไปปรับพฤติกรรมการเพาะปลูก วิธีการใช้น้ำ หรือปรับเปลี่ยนกิจกรรมทางเศรษฐกิจให้สอดคล้อง กับสถานการณ์ที่เกิดขึ้นจริง

๔) เร่งประสานงานเพื่อแก้ไขปัญหาความล่าช้าในขั้นตอนต่าง ๆ เช่น การจัดสรรงบประมาณ การเวนคืนที่ดิน และกระบวนการก่อสร้าง สำหรับโครงการที่มีผลต่อความมั่นคงด้านน้ำในภาพรวม เช่น โครงการ

คลองระบายน้ำหลากบางบาล – บางไทร

เรื่องเร่งด่วนที่ ๔ บริหารจัดการดินและที่ดิน

การเร่งรัดมอบเอกสารสิทธิที่ดินทำกินแก่เกษตรกรเพื่อความมั่นคง ควบคู่กับการฟื้นฟูคุณภาพดิน พร้อมกำหนดมาตรการเชิงรุกเพื่อเพิ่มพื้นที่เกษตรกรรมปลอดการเผา (Zero Burn) อย่างเป็นระบบ

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) คัดเลือกพื้นที่และตรวจสอบรายชื่อเกษตรกรที่มีความพร้อม เพื่อเร่งกระบวนการส่งมอบสิทธิที่ดิน ทำกินให้เกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็ว
- ๒) นำข้อมูลแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri - Map) และข้อมูลทรัพยากรดินมาใช้ระบุพื้นที่ที่มีปัญหา เพื่อดำเนินมาตรการฟื้นฟู ปรับปรุงสภาพดิน และป้องกันการชะล้างพังทลายของดิน
- ๓) คัดกรองพื้นที่เสี่ยงต่อปัญหาฝุ่นละอองและพื้นที่ที่มีศักยภาพในการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร มาใช้ประโยชน์ เพื่อดำเนินมาตรการป้องกันและแก้ไขปัญหการเผาในระดับพื้นที่อย่างเป็นระบบ

เรื่องเร่งด่วนที่ ๕ สร้าง Smart Farmer รุ่นใหม่

การพัฒนา Smart Farmer และ Young Smart Farmer ให้เป็นผู้ประกอบการที่พร้อมใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และการบริหารธุรกิจมาประยุกต์ใช้ในการประกอบอาชีพ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ดำเนินการคัดเลือกกลุ่มเกษตรกรรุ่นใหม่หรือผู้ที่มีความพร้อมในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ เพื่อต่อยอดและยกระดับสู่อาชีพการเกษตรสมัยใหม่
- ๒) พัฒนาระบบการเรียนรู้ที่เข้าถึงและใช้งานได้ง่าย มีกรณีศึกษาที่ชัดเจนเพื่อให้เกษตรกรสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติได้จริง อันจะนำไปสู่การลดต้นทุน เพิ่มผลผลิต และสร้างรายได้
- ๓) เชื่อมโยงระบบการเรียนรู้จากแพลตฟอร์มออนไลน์ร่วมกับการลงมือปฏิบัติจริงในพื้นที่ โดยจัดให้มีที่ปรึกษาภาคสนาม แพลตฟอร์มเพื่อการเรียนรู้ และการเชื่อมโยงสู่โอกาสในการสร้างรายได้ อย่างเป็นรูปธรรม

เรื่องเร่งด่วนที่ ๖ แก้ปัญหา PM ๒.๕

การสนับสนุนและสร้างแรงจูงใจในการนำเศษวัสดุการเกษตรมาแปรรูปเพิ่มมูลค่าหรือเป็นพลังงาน ทางเลือก พร้อมส่งเสริมชุมชนร่วมโครงการลดก๊าซเรือนกระจก เพื่อสร้างรายได้เสริมจากคาร์บอนเครดิต (Carbon Credit)

แนวทางการดำเนินงาน

- ๑) ระบุพื้นที่ระดับจังหวัดและอำเภอ รวมถึงประเภทของวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรที่เป็นสาเหตุหลักของการเผาให้ชัดเจน
- ๒) ส่งเสริมการนำวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรไปใช้ประโยชน์ในการผลิตพลังงานชีวมวล (Biomass) พลังงานชีวภาพ (Biogas) หรือการแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มในรูปแบบอื่นๆ
- ๓) นำระบบคาร์บอนเครดิต (Carbon Credit) หรือมาตรการจูงใจทางเศรษฐกิจอื่น ๆ มาปรับใช้ เพื่อให้เกษตรกรตระหนักถึงผลตอบแทนและมูลค่าเพิ่มที่ได้รับจากการหยุดเผาเศษวัสดุทางการเกษตร เพื่อให้สามารถรับมือและตอบสนองต่อสถานการณ์วิกฤตได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
- ๔) ยกย่องศักยภาพการปฏิบัติงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะกรมฝนหลวงและการบิน เกษตร เพื่อให้สามารถรับมือและตอบสนองต่อสถานการณ์ได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

แผนพัฒนาด้านการเกษตรและสหกรณ์ของจังหวัดนครปฐม ควรสอดคล้องกับนโยบายหลัก ๕ ด้าน ของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้แก่ การยกระดับการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรมหรือ Big Data และ AI การเพิ่มรายได้จากการแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม การพัฒนาศักยภาพเกษตรกรด้วย Reskill-Upskill การใช้ตลาดนำการผลิต และการบริหารจัดการน้ำอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ยังควรเชื่อมกับ

ประเด็นเร่งด่วนเรื่อง Smart Farmer การลดต้นทุน การจัดการทรัพยากร การรับมือ PM๒.๕ และการใช้แนวทางเกษตรยั่งยืนหรือ BCG เพื่อให้แผนจังหวัดตอบโจทย์ทั้งเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม สิ่งที่ต้องดำเนินการในระดับจังหวัด คือพัฒนาแปลงต้นแบบเกษตรแม่นยำและแปลงเรียนรู้ในพื้นที่ศักยภาพ จัดทำฐานข้อมูลเกษตรกรและแปลงผลิต ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลช่วยติดตามผลผลิตและต้นทุน และส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงความรู้ใหม่ตามแนว Reskill-Upskill ควรสนับสนุนการแปรรูปสินค้าเกษตรการสร้างความแบรนด์และเรื่องราวของสินค้านครปฐม การเชื่อมโยงตลาดทั้งในและนอกจังหวัด รวมถึงพัฒนากลไกสหกรณ์และเครือข่ายเกษตรกรให้เข้มแข็งเพื่อเป็นฐานในการขยายผล ด้านทรัพยากรควรเร่งบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบ พื้นฟูดิน ลดการเผาในพื้นที่เกษตร และส่งเสริมการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อสอดคล้องกับนโยบายเกษตรยั่งยืนและการรับมือภัยพิบัติ เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนเกิดผลเป็นรูปธรรมในพื้นที่

๒.๗ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคกลาง พ.ศ. ๒๕๗๑-๒๕๗๕

การพัฒนาภาคกลาง พ.ศ. ๒๕๗๑ - ๒๕๗๕ อยู่ระหว่างการยกร่างแผน โดยมุ่งเน้นการยกระดับสู่ “ฐานเศรษฐกิจชีวภาพ-หมุนเวียน-สีเขียว (BCG)” ที่มีความยั่งยืน ยกระดับเกษตรมูลค่าสูง การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำและภัยพิบัติ โดยมีสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคกลาง (สพก.) สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกำลังขับเคลื่อนผ่านการรับฟังความคิดเห็นเพื่อเป็นแผนยุทธศาสตร์ฯ (ฉบับที่ ๑๔) ต่อไป

เป้าหมายหลัก (ร่าง)

- **เศรษฐกิจ:** พัฒนาสู่การเป็นฐานการผลิตอาหารและเกษตรอุตสาหกรรมมูลค่าสูง (High-Value Agriculture) อุตสาหกรรมอาหารอนาคต และการท่องเที่ยวเชื่อมโยงเมืองหลักและเมืองรอง
- **สังคมและสิ่งแวดล้อม:** ยกระดับคุณภาพชีวิตควบคู่กับการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติที่สมดุล การจัดการขยะ และเพิ่มพื้นที่สีเขียว
- **โครงสร้างพื้นฐาน:** พัฒนาระบบโลจิสติกส์อัจฉริยะ (Smart Logistics) และการบริหารจัดการน้ำอย่างเป็นระบบเพื่อลดความเสี่ยงจากอุทกภัยและภัยแล้ง

แนวทางการพัฒนา (ร่าง)

๑. **ยกระดับการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร:** ส่งเสริมเกษตรแม่นยำ (Precision Farming) นำเทคโนโลยีมาใช้ ลดต้นทุน และเชื่อมโยงสู่ อุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม
๒. **การท่องเที่ยวยั่งยืน:** ชูจุดเด่นท่องเที่ยววัฒนธรรม ประวัติศาสตร์ และเชิงนิเวศ เชื่อมโยงระเบียงเศรษฐกิจภาคกลาง-ตะวันตก
๓. **การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและภัยพิบัติ:** สร้างความยืดหยุ่น (Resilience) ผ่านการปรับปรุงระบบชลประทานและรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
๔. **เมืองอัจฉริยะและสิ่งแวดล้อมสีเขียว:** สนับสนุนการจัดการขยะตามหลัก Circular Economy และพัฒนาเมืองให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

หมายเหตุ: ข้อมูลข้างต้นเป็นส่วนหนึ่งของการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรับฟังความคิดเห็นต่อร่างกรอบ

เป้าหมายฯ พ.ศ. ๒๕๗๑-๒๕๗๕ ของสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมภาคกลาง (สพก.) ในวันอังคารที่ ๑๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๖๙ ณ โรงแรมไมด้าแกรนด์ทวารวดี จังหวัดนครปฐม

๒.๘ แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคกลางปริมณฑล พ.ศ. ๒๕๗๑ – ๒๕๗๕

เป้าหมายการพัฒนาภาคกลางปริมณฑล : กลุ่มจังหวัดอัครฉริยะ และต้นแบบการพัฒนาเศรษฐกิจแห่งอนาคต ที่เติบโตบนฐานคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนา มี ๔ ประเด็น ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การพัฒนาเมืองอัครฉริยะ

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาเมืองเศรษฐกิจอนาคต

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การพัฒนาเมืองที่เติบโตบนฐานคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๔ การเสริมสร้างโอกาสการกระจายรายได้ การสร้างอาชีพแก่ประชาชน

๒.๙ เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดนครปฐมระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๘๕) ฉบับปรับปรุงประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัดนครปฐม ๒๐ ปี (พ.ศ.๒๕๖๖ – ๒๕๘๕) ฉบับปรับปรุงประจำปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๑ กำหนดเป้าหมายปลายทางให้นครปฐม เป็น “เมืองน่าอยู่ เมืองเศรษฐกิจแห่งอนาคต เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน” โดยถ่ายทอดเป็นเป้าหมายย่อยช่วง ๕ ปี ซึ่งเป็นช่วงที่ ๒ (พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕) อันเป็นกรอบของแผนฉบับนี้

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด ๒๐ ปี กำหนดตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายไว้ ๑๑ ตัวชี้วัด ถ่ายทอดค่าเป้าหมายในแต่ละช่วง ๕ ปี ตัวอย่างค่าเป้าหมายช่วง พ.ศ.๒๕๖๑ – ๒๕๖๕ ที่สำคัญ ได้แก่ อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัด (GPP) เพิ่มขึ้นในอัตราร้อยละ ๒๐ (ฐานปี ๒๕๖๖ = ๓๙๘,๒๙๘ บาท) จำนวนฟาร์ม/ราย ที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้นร้อยละ ๑๖ (จากปีฐาน ๒๕๖๗ ด้านพืชจำนวน ๑,๙๗๒ ราย ด้านประมง ๑,๕๓๘ แปลง/ฟาร์ม ด้านปศุสัตว์ จำนวน ๕๑๑ ฟาร์ม) ปริมาณการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก ลดลงร้อยละ ๓.๐๐ ล้านตัน

๒.๑๐ แผนพัฒนาจังหวัดนครปฐม (พ.ศ.๒๕๗๑-๒๕๗๕) ฉบับทบทวนปี พ.ศ.๒๕๗๑

เป้าหมายการพัฒนาจังหวัด : นครปฐมเมืองน่าอยู่ เมืองเศรษฐกิจแห่งอนาคต เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๑ การยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชน และพัฒนาสู่เมืองน่าอยู่ที่ยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ ๒ การพัฒนาเศรษฐกิจแห่งอนาคตบนฐานของการเกษตรมูลค่าสูง การค้า การลงทุนแบบครบวงจร การบริการระดับคุณภาพ อุตสาหกรรมสีเขียว ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ ความเชื่อ ความศรัทธา และสุขภาวะมาตรฐานสากล

ประเด็นการพัฒนาที่ ๓ การจัดการคุณภาพอากาศและลดมลพิษทางอากาศ (Air Quality and pollution)

๒.๑๑ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนที่เกี่ยวข้องกับภาคเกษตรโดยตรง ได้แก่ SDG ๒ ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน โดยมุ่งเพิ่มผลผลิตภาพการเกษตรและรายได้ของผู้ผลิตอาหารรายเล็ก เพิ่มขึ้น ๒ เท่า ภายในปี ๒๕๗๓ สร้างระบบการผลิตอาหารที่ยั่งยืนและใช้วิธีปฏิบัติทางการเกษตรที่มีความยืดหยุ่น เพิ่มผลผลิตภาพและการผลิต ช่วยรักษาระบบนิเวศ เสริมขีดความสามารถในการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สภาพอากาศรุนแรง ภัยแล้ง น้ำท่วม และภัยพิบัติอื่นๆ ปรับปรุงคุณภาพที่ดินและดินอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังเชื่อมโยงกับ SDG อื่นๆ อาทิ SDG ๖

การจัดการน้ำและสุขภาพอย่างยั่งยืน SDG ๘ การจ้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ SDG ๑๒ การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน SDG ๑๓ การรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และ SDG ๑๕ การปกป้องและฟื้นฟูระบบนิเวศบนบก รวมถึงการส่งเสริมความเสมอภาคทางเพศ การลดความเหลื่อมล้ำ และการสร้างหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนา

สรุปภาพรวมสิ่งที่แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครปฐมต้องดำเนินการเพื่อให้สอดคล้องกับแผนในแต่ละระดับ

จากการวิเคราะห์นโยบายทุกระดับ แผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์จังหวัดนครปฐม พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๕ จะต้องมุ่งเน้นการพัฒนาในมิติที่สำคัญ โดยใช้ศักยภาพของจังหวัดที่มีทำเลใกล้กรุงเทพฯ มีสถาบันการศึกษาด้านการเกษตรชั้นนำ และมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ เพื่อขับเคลื่อนการเกษตรของจังหวัดไปสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่

(๑) การพัฒนาเกษตรอัตลักษณ์และมูลค่าสูง โดยเน้นสินค้าเกษตร GI ของจังหวัด การแปรรูปเพิ่มมูลค่า และการสร้างแบรนด์สินค้านครปฐม

(๒) การผลิตเกษตรปลอดภัยและยั่งยืน ส่งเสริมเกษตรอินทรีย์ ลดการใช้สารเคมี พัฒนาระบบ GAP และมาตรฐานสากล

(๓) การนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ให้เหมาะสมกับเกษตรกรในทุกช่วงวัย พัฒนาการเกษตรแม่นยำ และการตลาดดิจิทัล

(๔) การพัฒนาเกษตรกรและสถาบันเกษตรกร สร้าง Smart Farmer พัฒนาเกษตรกรรุ่นใหม่ เสริมสร้างความเข้มแข็งของสหกรณ์

(๕) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิน และน้ำ ควรปรับปรุงระบบชลประทาน พัฒนาแหล่งน้ำ ระบบโลจิสติกส์การขนส่งสินค้าเกษตร

(๖) การตลาดและการสร้างมูลค่าเพิ่ม พัฒนาตลาดเกษตร เชื่อมโยงท่องเที่ยวเชิงเกษตร ส่งเสริมการส่งออก